

SCALLUVIA JUNGLE

Lepakket over elzenbroekbossen
- 3^e graad lager onderwijs -

Scalluvia

In de Polders van Kruibeke vind je **elzenbroekbossen**, een beetje de Vlaamse versie van de mangrovebossen die voorkomen in de tropische gebieden. Deze bossen maken deel uit van het **Natura2000-netwerk**. Via het **Life+ programma** trekt Europa middelen uit om de ontwikkeling deze Natura 2000-gebieden te ondersteunen. In de Polders van Kruibeke maken we werk van deze Europese natuur met het Life+ project Scalluvia.

Scalluvia

Natura2000 is een Europees natuurnetwerk dat gebaseerd is op de Vogel- en Habitatrichtlijnen. Natura2000 verzekert de toekomst van Europa's meest kwetsbare dier- en plantensoorten en hun leefgebieden (habitats). Alle lidstaten van de Europese Unie nemen in de Natura2000-gebieden maatregelen om de Europese soorten en hun leefgebieden ook in de toekomst kansen te geven. Dat doen ze samen met de gebruikers van deze gebieden.

In de Polders van Kruibeke krijgen zo'n 90 hectare elzenbroekbossen en krekken een aangepaste inrichting zodat zeldzame soorten zoals bittervoorn, blauwborst, kleine modderkruiper, ijsvogel, woudaap en purperreiger zich er weer thuis voelen. Het Scalluvia-project wil deze bossen niet alleen herstellen, maar wil ook dit prachtige stukje natuur meer bekendheid geven. Om de jeugd enthousiast te maken, ontwikkelden we **een lespakket op maat van de derde graad lager onderwijs**. Het pakket bevat twee onderdelen:

Elzenbroekbossen hebben een natte, zompige ondergrond, het grondwater staat er altijd vrij hoog. Daarom staan ze ook **bekend als moerasbossen of alluviale bossen**. De hele winter staan de bomen met hun wortels in het water. Tijdens de zomer droogt de grond slechts oppervlakkig uit. Zwarte elzen zijn specifiek aan dit milieu aangepast. De natuurwaarden van een elzenbroekbos zijn zeer groot. Dit bostype is helaas zeldzaam op wereldschaal.

A close-up photograph of a person's lower legs and feet. They are wearing dark grey trousers and bright green rubber boots with yellow accents at the top and bottom. The person is stepping into a muddy, water-saturated field, causing a large splash of mud and water to erupt from the sole of the left boot. The background is a blurred field of tall grass and water.

DEEL I
BUITENLES

SPRING IN JE
LAARZEN & ONTDEK
HET BROEKBOS!

⊗ ZOEK HET ELZENBROEKBOS!

DOE-OPDRACHT 1 – De Natuurouders verdelen de groep in 4 groepen van 5 à 7 leerlingen. Met een kompas en een kaart zoeken we zelf de weg naar het elzenbroekbos.

⊗ ONTSTAAN EN GESCHIEDENIS

DOE-OPDRACHT 2 – We krijgen een korte uitleg over hoe het landschap door de eeuwen heen gevormd werd en hoe de elzenbroekbossen ontstonden. Dit gebeurt aan de hand van een prentenboek met foto's en tekeningen. We bespreken de invloed die mens gehad heeft op het ontstaan van het landschap door het bouwen van dijken, door het aanleggen van rabatten.

ONDERZOEK VAN DE BODEM

DOE-OPDRACHT 3 – We maken onze handen vuil en gaan aan de slag met een grondboor. We ontdekken dat de bodem bestaat uit verschillende lagen. Door met onze handen te voelen en door te kijken op een zoekkaart, leren we een grondsoort te benoemen.

Door water te gieten op grind, zand, klei en leem ontdekken we dat er een verschil is in korrelgrootte en dus in doorlaatbaarheid van de grondsoorten.

Via een proefje leren we dat kleine korreltjes over een langere afstand door water worden vervoerd.

WAT GROEIT ER IN HET BOS?

DOE-OPDRACHT 4 – Tijd voor een vleugje poëzie, we luisteren naar een gedicht. We kijken ondertussen aandachtig rond ons heen en luisteren en snuiven de geur van de bomen om ons heen. Met een speelse activiteit leren we hoe de zwarte els kan overleven op deze natte grond. Ken jij het geheim?

In voeldozen zitten bladeren en vruchten van de bomen die we in het elzenbroekbos kunnen vinden. We zoeken de vrucht die hoort bij de afbeelding: els, wilg, tamme kastanje, ...

⊗ EEN BURCHT VOOR DE BEVER

DOE-OPDRACHT 5 – In onze elzenbroekbossen woont ook een bever maar hij heeft nog geen burcht. Hoe gaan we de bever helpen, hoe moet hij het nest maken? Aan de hand van een knuffel/schedel/prent/poten van de bever leggen we uit hoe de lichaamsbouw (tanden, zwemvliezen, ...) van de bever is aangepast aan zijn beroep van “bouwvakker”.

Daarna worden we zelf eventjes een bever: we gaan aan de slag met modder (klei), met steentjes, met takken, ... en we trachten zelf een beverburcht te maken! Op het einde maken we een selfie met onze burcht.

⊗ WATERLEVEN

DOE-OPDRACHT 6 – We hebben allemaal ons lievelingseten, bij de dieren is dit ook zo. Bepaalde soorten eten andere op. Andere dieren eten liever planten. In de elzenbroekbossen vind je veel water, daarin zitten kleine waterdieren maar ook grotere zoals de snoek en de reiger. Op een speelse manier onderzoeken we hoe die voedselpiramide nu in elkaar zit. Daarna gaan we deze kleine waterdiertjes zoeken door middel van schepnetjes en aquascoop (onderwaterkijker).

DEEL 2
LESBLAADJES

LEERRIJKE ELZENBROEK- BOSSEN!

De lesbladen behandelen de verschillende thema's die aan bod kwamen in de buitenles. Een leuke aanvulling op een leerrijke dag om daarna in de klas nog eens alles te herhalen!

WIE ZIJN DE NATUUROUDERS?

Natuurouders helpen de leerkrachten van het lager onderwijs en kleuteronderwijs bij de **lessen rond natuureducatie**. Doordat de Natuurouders de leerkracht ondersteunen, kan de klas opgedeeld worden in kleinere groepen. Met deze kleinere groepjes kan men op ontdekking gaan in de natuur. De leerlingen scheppen zelf water uit een vijver, bekijken waterdiertjes onder een microscoop, onderzoeken klei en zand door proefjes te doen, meten de dikte van een boom, laten vlinderrupsen over hun arm kruipen, proeven van insectenhapjes, zoeken sporen van een bever of een ree, ...

De leerkracht kan ondersteuning vragen aan de Natuurouders voor een les die de leerkracht zelf al heeft uitgewerkt OF de leerkracht kan vragen aan de Natuurouders om een les uit te werken rond een bepaald thema.

Meer informatie via de milieudienst van de gemeente Kruikeke via 03 740 02 42 of een mailtje naar milieu@kruikeke.be.

X.
MAAK ALVAST
KENNIS MET DEZE
ENTHOUSIASTE
GROEP VAN
NATUUROUDERS!

PRAKTISCHE INFO

⊗ WAAR GAAN WE HEEN?

De buitenles gaat door in de elzenbroekbossen van Bazel (Kruibeke), net buiten de Polders van Kruibeke.

We starten aan het kasteel van Wissekerke in Bazel. De les duurt ongeveer 2,5 uur en kan zowel in de voor- als in de namiddag doorgaan.

KASTEEL VAN WISSEKERKE

Koningin Astridplein 17
9150 Bazel (Kruibeke)

⊗ KLEDIJ

De leerlingen gaan echt op ontdekking in de natuur: voelen aan de bodem, scheppen in het water, zoeken takjes, bladeren, ... Bovendien gaat de les door in een bos met een natte, zompige ondergrond. Dus kunnen ze best laarzen en kledij dragen die tegen een stootje kunnen.

⊗ RESERVATIE

Reserveer je graag een les? Neem dan contact op met de milieudienst van de gemeente Kruibeke: 03 740 02 42 of via milieu@kruibeke.be. Vermeld een aantal data die passen, het aantal leerlingen en de contactgegevens van de leerkracht. De milieudienst van Kruibeke neemt dan verder contact op om een concrete afspraak te maken.

⊗ EINDTERMEN-LEERDOELSTELLINGEN

⊗ WETENSCHAP EN TECHNIEK

Natuur

- Algemene vaardigheden (1.1 / 1.2)
- Levende en niet-levende natuur (1.3 / 1.4 / 1.5 / 1.6 / 1.7 / 1.14)
- Milieu (1.26)

Techniek

- Techniek als menselijke activiteit (2.13 / 2.16)

⊗ MENS EN MAATSCHAPPIJ

Mens

- Ik en mezelf (1.1)
- Ik en de anderen (1.7)

Tijd

- Dagelijkse tijd (3.3)
- Historische tijd (3.8 / 3.9)

Ruimte

- Oriëntatie- en kaartvaardigheid (4.1 / 4.4)
- Algemene vaardigheden ruimte (4.12)

Surf naar
www.scalluvia.eu
voor meer info!

En volg ons ook
op **Pinterest** en
Facebook!

Scalluvia

Deze werkbladen werden samengesteld door de Natuurouders. Hartelijk dank aan iedereen die ons advies gaf, suggesties en bemerkingen formuleerde.

Het Scalluvia-project in de Polders van Krubeeke kan rekenen op de steun van de Europese Unie voor de realisaties van dit Life+ project (LIFE NAT/BE/000596).